

DUCHOVNÍ OBNOVA

K POKOJI PŘI MODLITBĚ

- I. POCITY PŘI MODLITBĚ
- II. POTÍŽE PŘI MODLITBĚ
- III. POKOJ PŘI MODLITBĚ

P. Rafael Budil OFMCap

I. POCITY A OČEKÁVÁNÍ PŘI MODLITBĚ

„Pane, nauč nás modlit se!“

To bylo krásné přání Apoštolů – a doufám, je to přání i naše.

Dokážeme si představit, jak falešné představy o Bohu mohou vážně ovlivnit duchovní život a modlitbu – představy jaký Bůh je, kdo je, kým pro nás je... Jde o skutečnost, jestli z toho bude „jenom suché NÁBOŽENSTVÍ“ – nebo živá „VÍRA, která bude pravým náboženstvím“.

Zkreslené představy o Bohu

Jak velice mohou být zkreslené, mylné představy o Bohu, to vidíme zřetelně na farizejích a učitelích zákona. Znali mnoho z Písma svatého – a když před nimi stál proroky předpovídaný Mesiáš – tak ho nepoznali a dokonce nenáviděli – Božího Syna.

Jejich nenávisť šla tak daleko, že Ježíši nadávali, chtěli ho hodit ze skály, říkali, že je spojencem ďábla. A nepřesvědčili je ani Ježíšovy zázraky, uzdravení, vymítání démonů, ani vzkříšení Lazara z mrtvých – i toho dokonce chtěli zabít.

Dále vidíme i Apoštoly, kteří byli ve víře dál – Ježíše milovali, chodili s ním po světě tři roky, jedli a pili s ním u jednoho stolu, slyšeli jeho kázání, viděli zázraky... a přesto si ponechali své úvahy o tom, co je vedle Mesiáše čeká a co je nepotká.

Vidíme to třeba na Šimonu-Petrovi: když Ježíš zrovna vykládá svým nejmilejším o tom, jak bude brzy vydán k umučení – Petr Mu skočí do řeči, dokonce „si Ježíše vzal stranou a začal Mu to rozmlouvat. To se ti nesmí stát!“ (Mt 16:21-23). Ze zlé vůle to nebylo. Myslel to sice dobře, ale je na něm ještě vidět, že nedokáže Ježíše poslouchat, ani Mu pořádně naslouchat. Má pořád ještě své PŘEDSTAVY. O tom, co se má nebo nemá stát, jak to má probíhat... Očekává naplnění po svém...

Nebezpečí vlastních představ

Taková očekávání, plánování, jsou nebezpečná i pro nás. Protože jestli se očekávání nenaplní nebo tomu bude zcela jinak – hrozí potom hořké zklamání. Mnohdy dokonce z Boha samého. To vidíme na učednících, kteří utíkají po ukřižování Krista z Jeruzaléma do Emmau. Plní smutku, zklamání... Zabalili to a jdou domů... Celý příběh je zachycen v Lukášově evangeliu ve 24 kapitole. Včetně toho, jak ty dva zlomené muže dává Kristus dohromady...

To je velmi důležité! Bůh sám dává dohromady zlomeného člověka. V tom příběhu si všimněme Ježíšova chování! Přestože jim dopředu řekl, co nastane, co mají oni dělat, kde mají být – ti dva udělali pravý opak – a jak na to reaguje Ježíš? Nevyčítá jim to. Nenadává jim. Jedná s nimi velice něžně a přátelsky. Soucítěně je vede k poznání – až k jejich radosti a nadšení. Dokonce je sám vyhledal.

Bůh při modlitbě mění stavy srdce nebo osvěcuje rozum

To je velice důležitý moment! Ježíš s těmi dvěma muži (dle tradice Kleofáš a evangelista Lukáš, který ten příběh napsal) – se setkal jako se smutnými – a končí to jejich RADOSTÍ!

Tak je tomu také mnohdy v modlitbě. Ježíš se s námi na začátku setkává také jako se smutnými, malomyslnými, zlomenými lidmi... Ale Jemu to nevadí. Nezlobí se na nás za naše stavy. Jemu vadí jiné věci – jako je SVĚVOLE a NEPOSLUŠNOST. To Mu vadí. Nevadí Mu naše slabosti, ty nejsou překážkou v lásce. A dokáže i nás přivést ke klidu, k pokoji a k důvěře. Vstupuje do našich STAVŮ, aby je změnil, pomohl nám s nimi. Právě proto, že jsme bezradní, bezmocní a slabí... protože na nás hledí jako Otec na své syny a dcery. To je hlavní důvod jeho pomoci a milosrdenství!

Bůh při modlitbě vstupuje často do našich STAVŮ DUŠE, aby je změnil. Nebo také vstupuje do naší MYSLI, aby nás osvětil, přivedl skrze vnuknutí k moudrosti a rozumným řešením. To jsou veliké věci a my bychom měli být plni především vděčnosti.

O CITECH A POCITECH PŘI MODLITBĚ

O pocitech

Pocity a emoce do duchovního života samozřejmě patří, ale nejsou hlavním motivem. Nemohu na nich stavět, měřit jimi kvalitu duchovního života nebo modlitby.

Nemohu zhodnocovat své mravy podle toho, jak se zrovna cítím. Neplatí rovnice: „Cítím se špatně – moje modlitba nestojí za nic!“ Nebo naopak: „Po modlitbě se cítím dobře – moje modlitba byla určitě kvalitní.“ Protože je nám někdy mizerně – a modlitba mohla být velice hluboká.

Mnohdy mám špatnou náladu bez důvodu. Špatně se vyspím a prožívám smutek v duši, tíseň – a nikdo mi nic neudělal, ani já jsem neprovedl nic špatného, a přesto se cítím mizerně. To se občas stává.

Pocity jsou doprovodné. Nemůžeme jimi měřit kvalitu modlitby nebo mravního života. Správné hodnocení vychází ze svědomí a skutků. Podle činů poznáváme sebe, svoje srdce.

Pravdivé hodnocení duchovního života

Jak mám poznat, jestli moje modlitba je dobrá? Jestli je můj duchovní život pravdivý? To poznávám podle svého svědomí. Potom podle svých činů. A také podle vztahů k druhým lidem, zvláště k těm nejbližším – tam člověk nemá sílu na přetvářku.

Svoboda od pocitů

Abychom byli svobodní a nenechali příliš zmítat pocity, nemáme příliš pozorovat své stavy. „Mám dnes radost, cítím se dobře, mám dobrou náladu – nemám dnes dobrou náladu...“ Dobré skutky se dají dělat i bez dobré nálady – k nim potřebujeme především lásku. Aby naše činy nebyly tolik závislé na rozpoložení. „Udělám to pro lásku, z poslušnosti vůči pravdě, Bohu – ne protože teď mám dobrou náladu.“ Protože jinak jsme otroky svých emocí.

Zabývat se sebou věcně, nezaujatě

Abychom měli pokoj v duši, je dobré se zabývat sebou nezaujatě, věcně. Co to znamená „věcně a nezaujatě“?

Jestli jsem na tom před Bohem dobře nebo špatně – neodvozuji ze svých stavů, pocitů a emocí. Ale posuzuji to podle SKUTKŮ a VÝSLEDKŮ!

Nemáme nějaký „duchovní teploměr“, kterým bychom se po ránu změřili – a řekli si: „Tak milí Jardo nebo Květo, dneska máš v duši 37 amorů“ (Amor – jednotka lásky; v řecké mytologii to je bůh lásky, s lukem a šípem v ruce).

Jak na tom doopravdy jsme – poznáme podle svých skutků. A samozřejmě podle svých vztahů. Člověku, který o sobě tvrdí, jaký je křesťan – ale je stále nespokojený, pomlouvá, je stále nahněvaný, hádavý – právem nevěříme.

Protože skutky odhalují pravý stav naší duše. Ukazují pravdivě kvalitu duchovního života. Opravdu platí rovnice:

„JAKÁ MODLITBA – TAKOVÉ VZTAHY. JAKÁ MODLITBA – TAKOVÝ ŽIVOT.“

Držet se ovoce, ne pocitů. „*Špatný strom nevydá dobré ovoce. A dobrý strom nevydá špatné ovoce.*“ (Mt 7:18). U někoho jsou pocity dobré, ale ovoce není žádné.

„*Co to pomůže, moji bratři, říká-li někdo, že má víru, ale nemá skutky? Může ho taková víra spasit? ... Víra, když se neprojevuje navenek skutky, je uvnitř mrtvá.... Ukaž mi tu svou víru, která by byla beze skutků! Já však ze svých skutků ti mohu dokázat svou víru.*“ (srv. Jak 2:14-18.).

Nehodnotit svůj život pocity

Učme se tedy nehodnotit svůj život pocity. Nebo svůj stav duše neposuzovat podle toho, jak se zrovna cítíme, jak si připadáme. Na to má vliv mnoho věcí. Mám žít Z VÍRY a ZE SVĚDOMÍ.

Žít z víry = Bůh mne má rád, stále stejně. Dokázal to na kříži. Pochybuješ? Pohled' na kříž!
Žít ze svědomí = co mi vyčítá svědomí, z čeho mne usvědčuje rozum – z toho se vyznat.

Pro vnitřní radost není tak důležité JAK SE CÍTÍM, ale JESTLI MI SVĚDOMÍ NĚCO VYČÍTÁ NEBO NE. Důležité je, jestli můj vztah s Bohem roste. Bude-li základní vztah s Bohem dobrý, budu mít sílu dávat do pořádku i vztahy ostatní: k sobě, k druhým, k věcem. Jestli budu Bohu opravdu patřit – On si mne už povede.

Zakořenění sebedůvěry

Má sebedůvěra, úcta k sobě, vnímání své hodnoty – nemá být zakořeněná v tom, jak se zrovna cítím, v mých pocitech, náladách... ale v tom, kdo si mne zamiloval jako první. Kdo se usmířil se mnou jako první: Bůh skrze Ježíše Krista!

Mé bohatství nespočívá v mých darech, v mých schopnostech, kráse, zázemí... to všechno je krásné – ale můj poklad je Ten, kdo mne miluje, kdo z lásky ke mně přišel na tento svět a položil za mé hříchy svůj drahocenný život, abych já mohl získat věčné království...

Odtud pramení pravý pokoj

Ústřední motiv mého duchovního života.

Hrad v nitru.

Pramen pokoje, důvěry a naděje.

Kořen přijetí sebe sama a odpuštění sobě, své minulosti.

Výhled na budoucnost plnou naděje.

Moje odpověď, výpověď, svědectví, život sám...

„Můj poklad je Ten, kdo mne miluje.

Kdo z lásky ke mně přišel na tento svět.

Kdo za hříchy mé

svůj drahocenný život položil,

abych já mohl získat Království věčné...“

II. POTÍŽE PŘI MODLITBĚ

„Abba, nauč mě modlit se!“

„Abba, nauč mě modlit se!“ – oslovil jeden mladý žák poustevníka.

Ale poustevník žáku neodpověděl. Mlčel, i když ho stále žádal. Mladík byl ale neodbytný.

Před jeskyní stála dřevěná kád' s vodou. Poustevník zavedl mladíka ke kádi. Vyzval ho, ať se předkloní. Na hladině uviděl svůj obraz... Náhle ho učitel chytil za krk a ponořil mu hlavu pod hladinu. Mladíkovi docházel dech. Zmítal sebou, až se konečně vymanil ze sevření.

„Proč jsi mě chtěl utopit?!“ obořil se na starce.

„Já tě nechtěl utopit, já jsem tě chtěl naučit modlitbě!“

Mladík na něho nevěřičně hleděl.

„Až budeš toužit po Bohu tak, jako jsi toužil po vzduchu – tehdy budeš umět – modlit se!“

Touha a snaha

Někdy můžeme mít pocit, že jsme Bohu hodně vzdáleni. Jako by mezi námi byla ohromná železná vrata a nešla otevřít. Jako by na nich byly těžké petlice...

Závory na vratech mezi Bohem a člověkem opravdu jsou – ale jsou to překážky z naší strany. Ta duchovní vrata může Bůh otevřít, kdy chce – je Všemohoucí a Svrchovaný. Ale nechce to dělat násilím, to k lásce nepatří.

Jedna překážka, která těm vratům nedovoluje otevření – je TOUHA. Ta druhá – je SNAHA. To jsou největší zábrany z naší strany.

Co to znamená „touha“? – Po čem doopravdy toužím? Co je mi nejpřednější? Hodnoty...

Co to znamená „snaha“? – Jak doopravdy o to usiluji? Kolik tomu skutečně dávám času?...

Podobenství o rozsévači (Mk 4:1-20)

Ježíš ujišťuje pochybující Učedníky – že Evangelium zapustí kořeny, že zapustí kořínky, že se ujme, přinese jednu úrodu – a velkolepou.

Ale zároveň ukazuje na žalostnou REALITU, jak to bude vypadat při hlásání Radostné zvěsti. Ačkoli On, sám Boží Syn – přinesl z Nebe to nejlepší učení – mnozí lidé dají přednost světu.

Ten poměr, jak to vypadá s námi lidmi, vyjádřil dokonale v podobenství o rozsévači:

Rosévač – je Boží Syn. V něm problém není.

Zrno: je Boží slovo. Působí na 100% - účinnost, plodnost, kvalita...

Půda: obraz lidských srdcí. A tady máme podstatný důvod neúrody:

okraj cesty: Boží slovo je mi něčím na okraji... k tomu d'ábel...

skála: lidé chvilkoví, bez hloubky, povrchní, nestálí...

trní: sice důležité světské starosti – ale překryjí samotný smysl a cíl života – život věčný, nebe...

dobrá půda: ti, kdo SLYŠÍ + PŘIJÍMAJÍ + SKUTKY.

Ježíš povzbuzuje: že stačí mít víru jako hořčičné zrnko – ale mít ji. Zaslubuje úrodu: 30%, 60%, i 100%...

Podobně jako tomu je u Božího slova – tak je tomu u Božích svátostí. Znovu: jejich účinnost je 100%, kvalita, plodnost... Znovu rozsévač, zrno, kvalita – nekvalita půdy.

ROZTĚKANOST PŘI MODLITBĚ

Zbytečná trápení při modlitbě

„Otče, když se začnu modlit, tak mi vylézají myšlenky na práci, nákupy, na druhé lidi. Vyčítám si to a trápím se...“

Trápím se, ale zbytečně.

Proč se trápí? Proč tyto starosti nespojit s modlitbou? S Bohem samotným?

Ježíš nás svým životem přesvědčil o tom, že Mu záleží na všem, co v životě prožíváme.

Není nic v našem životě, co by pro Ježíše bylo bezcenné.

Že se s Ním můžeme bavit o všem, že o to dokonce stojí.

Nazaret: třicet let obyčejného života v obyčejném vesnickém domku. Proč asi?...

Posvětil, dal smysl a hodnotu všem obyčejným činnostem – konaným z lásky. Každá práce má své místo, hodnotu a posvěcení. Nic není malého – když je velká láska nebo obětování...

Ježíš dokáže ocenit i malé věci: „Kdo by vám podal SKLENICI VODY, protože jste moji – nepřijde o svou ODMĚNU!“

Pro Boha má cenu všechno v našem životě. Tak proč nespojit v modlitbě to, co nás doopravdy trápí, sužuje, znepokojuje, z čeho máme strach, co potřebujeme, nač teď myslíme – také s Bohem?

Proč nevzývat Anděla Strážného? V modlitbě? „Za chvíli mám jít nakoupit. V poledne přijde návštěva na oběd. Chci se ale nejdříve pomodlit – ale myšlenky na nákup se mi tam pořád pletou.“

Proč to nedat do modlitby? „Pane, co mám před sebou? Co bych měla nakoupit? Má přijít návštěva, ten a ten, ti... Co mají nejraději? Co by je potěšilo?“

A někdy zažijeme vnuknutí. Třeba: „Kup skořici!“ A najednou víme, že jsme to nebyli my, že nám někdo napověděl seshora... a místo výčitek je z toho RADOST! Že mám vedle sebe Anděla Strážného, který je mimo jiné i praktik. Že je živý, je vedle mě, pomáhá mi...

Naučit se dělat věci tak, jako kdyby Pán stál vedle mě nebo kdybych ty věci dělal pro Něho. Neoddělovat to od sebe: „Teď je deset minut kvalitní modlitby – a teď budou praktické věci, na kterých Bohu nezáleží.“ To není pravda. Nešidit sami sebe.

OKRAJOVÝ ČAS PRO BOHA

Problém mnohých lidí není v tom, že by nechtěli být s Bohem – ale že mu nedají KVALITNÍ čas. Tu dobu, kdy nám to myslí, máme sílu, jsme při smyslech... Mnoho lidí tuto energii vyčerpá na sice dobré věci – ale na Boha zbývá OKRAJOVÝ čas. A to není fěr...

Najít dobu, kdy je můj čas kvalitní – to záleží na každém z nás a není to bez boje. Hledat, co mi opravdu pomáhá. KVALITNÍ ČAS + PRAVIDELNOST – pak je ovoce...

Příklady ze života

Jeden kněz a říkal jednomu muži: „**Nemáte čas na modlitbu? Tak já vám ho najdu!** - Nemusíte vidět zprávy v televizi každý den. Nemusíte číst denně noviny půl hodiny. Nemusíte se dívat na televizi každý večer... A když to spočítáte – budete mít času dost!“

Jindy je to maminka, která má tři malé děti a opravdu čas nemá. „Někdy jsem v koupelně a položím si hlavu na stěnu a jenom se pár minut modlím: „Bože, pomoz mi!...“ Na víc se nezmůžu.“ Jsou taková období, ale nebudou věčně.

Příklad jedněch manželů: „Když s manželkou přijdeme z práce, uděláme si kafe. Potom si v obýváku spolu sedneme, řekneme si, jak proběhl den – a potom se spolu modlíme. Je to různé – podle potřeby. Někdy prosíme, jindy Boha chválíme, děkujeme. Někdy si čteme z Písma svatého. Někdy je to kratší, jindy delší. Ale nikdy tu chvíli nevynecháme, těšíme se na ni. Na sebe i na Boha. A potom se rozejdeme, každý dělá, co musí až do večera. Tam už sílu nemáme a den uzavřeme krátkou modlitbou, každý sám.“

BOŽÍ JMÉNO BRANÉ NADARMO

„*Kdo se prohřešuje proti jménu?*“ Katechismus říká: „Kdo vyslovuje Boží jméno lehkovážně nebo ve hněvu. Kdo mluví o Bohu neuctivě nebo o svatých osobách nebo věcech a kdo se rouhá Bohu.“

„*Co je to rouhání?*“ „Bohu se rouhá, kdo o Něm mluví s posměchem nebo o svatých nebo o posvátných věcech.“ Tedy proti Bohu samému nebo proti Božimu působení ve světě.

Ve Starém zákoně se rouhání trestalo smrtí (3Mojš 24:16). Moderní člověk v tom mnohdy nevidí problém. Stále platí ono: „Nemylte se! Bůh se nenechá posmívati!“ (Gal 6:7)

Znamé výkřiky: „Ježíš majrá!“ „Šmajrá Josefe!“ „Kristepane!“ „Krucifix!“ „Himlhergot!“
Je to s podivem, kolik takových výroků se mezi lidmi vysloví za den.
„Sacramentum“: to znamená svátost. „Krucifix“: znamená Ukřižovaný.

Co dělat ve vztahu k sobě?

Nahradit jiný výrazem. Jsem nervák, budiž – alespoň: „Kurnik-šopa“ atd...

A prosit za osvobození od takového nutkání a zlovyku...

Z nevědomé modlitby udělat vědomou. Něco se mi přihodí, leknu se, rozhněvám se – „Tak, Pane, pomoz mi, poraď mi, posilni mě...“

Je to výzva ke střelné modlitbě. Takové důvěrné vyslovení jména Božího a svatých je nejkratší modlitbou.

Co dělat ve vztahu k bližním?

Tak určitě se nerozčilovat, když něco takového slyšíme.

Někdo v tramvaji vyřkne: „Ježíš marjá!“ – a já k tomu v duchu dodám: „Miluji vás, zachraňte duše!“ Jiný ve vzteku: „Krucifix!“ – a já přidám: „Budiž jméno Páně pochváleno!“ S nadsázkou nebo bez ní mohu říci: „Kdyby nebylo tohoto člověka, asi bych se teď nemodlil.“

Jde tedy o to, abychom se příliš netrápili, když nám něco vylétne z úst – ale abychom z toho dokázali udělat něco užitečného. Obrátit situaci v něco pěkného. Z nevědomé modlitby udělat vědomou: poprosit, odprosit, poděkovat, velebení... Ale ne se týrat, být úzkoprsí...

Co bych potom dělal z Pána? Z náboženství? Ze sebe?...

VYVÁŽENOST – HARMONIE V ŽIVOTĚ

Hledat a nacházet vyváženost, harmonii mezi:

PRACÍ, MODLITBOU, SPOLEČENSTVÍM, ODPOČINKEM A ZÁBAVOU.

Pokud z toho něco výrazně chybí, duše hyne... Když něčeho je výrazně moc, je to na úkor druhého, protože den má jenom 24 hodin... Hledat denní řád s Bohem...

ZÁKLADNÍ ŽIVOTNÍ OTÁZKY A ODPOVĚDI

„Kdo jsem?“ „Kým a komu jsem?“

„Pro koho tu jsem?“ „Pro koho a co konám?“

„Proč to konám?“

„Co slibuji?“ „Co dostávám?“

„Co mně čeká?“ „Jak to vše žiji?“

„Jak mi je – s Bohem v Trojici?“

„Žiji z toho? Z čeho?“

„*Žij z toho – jaký Já mám vztah k tobě, člověče!*“

III. POKOJ PŘI MODLITBĚ

TŘI OKRUHY VÍRY

Františkán svatý Bonaventura, universitní profesor a patron mystiků – vyjádřil cestu k pokoji a dokonalosti v knize **Trojí cesta**. Postup v duchovním životě má tři stupně:

I. Cesta očistná, II. Cesta poznání, III. Cesta sjednocení.

Na cestě očistné člověk poznává sebe, své hříchy, následky vin... Je schopen lítosti, uznání viny, pokání, omluvy, nápravy...

Při cestě poznání nebo také „osvícení“, duše poznává velikost Boží lásky, co pro ni Bůh udělal. Poznává a chápe věci Boží – Desatero přikázání, učení a život Krista Pána. Se vztahem k sobě a celému světu... Začíná žít podle Božího vzoru...

Na cestě sjednocení je už soulad vůlí – vůle Boží a vůle člověka. Dobrovolně a z lásky. Člověk už poznal, že vůle Boží je opravdové blaho, záchrana, spása člověka. Duše je schopna vděčnosti a lásky k Bohu. Soulad dvou srdcí...

(Trojí cesta – cyklus přednášek v programu Mp3 najdete na webových stránkách: kapucini.cz /nebo také na [bony@cholerik.cz/](mailto:bony@cholerik.cz) . Pořad nahrával náš bratr a současný provinciál Bonaventura Štivar.)

Tři oblasti víry: poznané a naučené + úkony a snahy + praktický život

Budeme mít v srdci opravdový pokoj, až se protknou tři oblasti víry:

1. poznané, načtené z knih – litera, která „může i zabít“...
2. snahy, modlitba, způsoby, kterými se snažíme o duchovno, účast na liturgii...
3. praktický život, vztahy s lidmi, reakce – když dojde na lámání chleba...

JEŽÍŠ KRISTUS UČITEL MODLITBY

Ve Starém zákoně se lidé báli vyslovit přímo Jméno Boha, měli to zakázané. (Hospodin se Mojžíšovi představil v hořícím keři a sdělil mu své Jméno: „Ehje, ašer Ehje“ = Jsem, který Jsem.) V Písmu nad toto jméno psali zkratku: JHVH. Při modlitbě nebo učení říkali: Adonaj = Pán, El Šadaj, Jahve, Hospodin...

Ježíš Kristus a apoštolové

Ježíš Kristus apoštolů učil, jak se správně modlit. Než je naučil modlitbu „Otče náš“ – jak správně říkáme, „ve které je obsaženo vše, zač se máme modlit“ – vysvětlil:

Mt 6:5-8: „Vy, když se modlíte, nebuďte jako pokrytci. Ti totiž při modlitbě rádi postávají v synagogách a na nárožích ulic, aby se ukazovali před lidmi. Amen, říkám vám, že už mají svou odměnu. Raději, když se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři dveře a modli se ke svému Otci, který je vskrytu. Tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, tě odmění. Když se tedy modlíte, neříkejte prázdná slova jako pohané, kteří si myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov. Nebuďte jako oni. Váš Otec ví, co potřebujete, ještě předtím, než ho poprosíte.“

„Abba“

Ježíš ruší představy vzdáleného Boha, kterého musíme v modlitbě přemlouvat. Učí nás, abychom se důvěrně obraceli k Bohu, kterému na nás záleží – protože je OTEC! Který dokonale zná naše srdce...

Řím 8:15: „Nepřijali jste přece ducha otroctví, abyste se znovu báli. Naopak, přijali jste Ducha synovství, v němž voláme: „Abba, Otče!“

Gal 4:6: „A protože jste synové, Bůh poslal do našich srdcí Ducha svého Syna, volajícího: „Abba, Otče!“

Ab + ba: v hebrejštině se otec řekne „ab“. „Ba“ je zdobnělina. Abba znamená naše „tatínku“!!!

ROZDÍLY VE VÍŘE

„Aby modlitba byla dětská – ale nejen dětská.“

Ježíš nás učí takové důvěře, že modlitba je až dětská, dětsky jednoduchá.

Ale nemá být jenom dětská!

Modlitba dětská (nehledě na věk – jde o způsob): „Dej mi... Pomoc mi... Ušetř mě... Udělej...“ A jak dobře známe, dítě, když nedostane své a po svém – tak potom dokáže vzteky dupat a dělat velké scény, týrat rodiče... Kdo je středem modlitby?... – já sám?...

Modlitba učedníka: to je už něco jiného. To je „o level výš“. Nejen chtít – ale naslouchat: „Pane, co máme dělat?“ Je zde více odvahy hledat pravdu – i o sobě. Žák se ptá – a Mistr učí. Ježíš sám tu výuku slibuje: „Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými“ (Jan 8:32). „Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno“ (Lk 11:10). Modlitba je už více krásným Setkáním...

Modlitba přítele: to je ještě o stupeň výš, je zde více důvěry. To jsou dva, kteří SPOLU hledají cestu. Dokáží spolu promlouvat o všem. Nemají před sebou žádná tajemství, nejsou skryté komnaty... Je to už životní styl. Nesou SPOLU i tíživé etapy života. Je zde už více dobrých zkušeností. (Nebezpečí některých: s Hospodinem mluvit tak, jako kdybychom si byli rovni! „To já Mu klidně vynadám!“ Kdo jsem, abych si to dovolil, vůči Stvořiteli?..)

Modlitba služebníka: ale opravdového. To je ono biblické: „Mluv, Pane, Tvůj služebník naslouchá!“ To znamená se schopností nejen vědět, co chce milovaný Pán – ale také to opravdu udělat! I když je to náročné, v tu chvíli nepříjemné... To jsou chvíle, kdy Boží Vůle dostane přednost před mojí vůlí, nebo často před mojí svévolí... Kdy opravdu věřím svému Pánu – že vidí i za roh, ví, zná, je Moudrost sama, Dokonalost, Krása, Láska, Nejvyšší Dobro... A pak to člověka i BAVÍ!

Ježíš nás učí, aby se všechny tyto hlubiny modlitby PROPOJILY. Aby modlitba byla jak dětsky důvěřivá, tak abychom byli žáky opravdového Mistra – Božího Syna, tak Jeho milovaní přátelé – a služebníci zároveň. Aby se na nás také mohl spolehnout, když bude něco chtít – ve světě, doma, v Církvi... Vždyť je to krásné – poslouchat Boha, který je Láska sama.

ZÁKLADEM: „JE TŘEBA VYUČIT SE KŘESŤANSKY“

Žít z vděčnosti Bohu

- Že mne stvořil, že bych bez Boha a rodičů nebyl...
- „Z toho, co jsi pro mne, Pane udělal, od čeho jsi mne zachránil...“
- „Co mi, Pane, dáváš a ještě mockrát dáš...“
- „Čemu jsi mne svým příkladem naučil...“
- „Že mne přijímáš jako syna/dceru, bereš mne vážně...“
- „Odpouštíš mi víc, než otec a matka svému dítěti...“
- „Dokážeš všeho v mém životě použít k dobru...“
- „Mé viny a hříchy mažeš svou Krví...“
- „Dokázal jsi na kříži svou lásku ke mně...“

Toto všechno živit Božím slovem... Žít to také ze svátostí = Boží způsob milostí...

Jedině odtud vychází poznání – kdo Bůh je a jaký je, kdo jsem já, kdo bližní, jaký je náš smysl života na Zemi a jaký je náš poslední cíl...

Jedině z toho může vzejít poslušnost z lásky. Ne ze strachu. „Dokonalá láska vyhání strach“ (1Jan 4:18).

Jedině z toho vychází pravá víra. Víra – projevená důvěrou.

Poslušnost z lásky

Z těchto pramenů se učím žít a neselehávat... Protože v ty chvíle, kdy je napětí, pokušení atd. – je mi přednější Boží vůle a názor, než můj nebo jiných lidí. Protože v tu chvíli „Jsi mi prostě, Bože dražší“... „Tvé chtění, Tvá vůle, Tvé přání – je mi normou! Protože už Ti věřím, protože jsem poznal Tvou lásku, Tvé Srdce! Tvou Dobrotu!...“

To nevzejde jinak než z poznání, modlitby a zkušenosti...

VELKÉ ROZDÍLY VE VÍŘE

Pokud člověk není schopen poslouchat Boha z lásky, jaká víra mu vlastně zůstává?

Dokud je klid, neděje se nic vážného – jde to. Ale když nastane situace, kdy běžně selže, kdy selže většina lidí, v pokušení tělesném nebo duchovním, když mi někdo ubližuje, a mám chuť to vrátit... právě TEHDY poznávám svou víru a vztah k Bohu.

Jestli nejsem schopen poslouchat Boha z lásky – tak když dojde na lámání chleba – selžu! Situace: kdy se člověk pohádá, je ješitný, závistivý, lže, je pokrytec, nevěrný, nahněvaný, zlý, uráží, žárlí na dobro druhého atd...

Protože moje víra nestojí na VZTAHU s Bohem, kde je láska a respekt. Jde spíše o víru racionální – intelektuální nebo příliš citovou nebo zvykovou...

VÍRA ROZUMÁŘSKÁ

Mít víru, neznamená umět recitovat „Credo – Věřím“.

Duše, která má víru rozumářskou: dobře rozumí Kristovým slovům, chápe Písmo svaté, má osvícený rozum Božskou milostí. Vnímá celé spektrum Božího působení. Starý zákon, Nový zákon, křesťanskou morálku... může vyučovat i na fakultě.

Duše „rozumáře“ je schopna na jedné straně učeně hovořit, poučovat druhé, moralizovat, pravdivě kritizovat – na druhé straně když po ní Bůh něco žádá, neposlechne, neslyší. Protože je zaměřena na sebe, své ego. Stojí včele.

V mnohém má pravdu a je to podložené Božím slovem nebo tradicí – ale vzhledem k jejímu STAVU, se takové „svědectví“ může obrátit v neprospěch: lidé vidí a právem jim vadí nesoulad mezi tím, co duše říká – a mezi tím, co žije. Křiví křesťanství i sebe.

Ponechá si odpapouškované pravdivé fráze – ale nemění se, neroste. A když dojde na „lámání chleba“ – selže. Normou je její ego.

V této skupině je velmi mnoho lidí. Mnozí jsou tvrdého srdce. Rozumářství, teorie, moralizování, bigotnost, hyperkritičnost, nenávisť k „jinověrcům“... Duše žije víru podle toho, co jí vyhovuje, jak si ONA představuje, co si ONA z Učení vybere, uzná...

Dokud se duše nenaučí poslouchat Boha více než sebe, nebude mít pokoje.

Dokud nedojde k souladu mezi rozumem, láskou a poslušností – nebude pravá víra.

VÍRA PŘECITLIVĚLÁ

Duše je velmi citlivá a vnímavá. Je schopna PROŽÍVAT kapitoly a osud Krista Pána na zemi mezi lidmi. Má soucit s Kristem pronásledovaným pro pravdu a dobrotu Jeho Srdce.

Dokáže si představit a prožívat Jeho události, jako kdyby byla při nich přítomna. Dojímá ji Kristův život a utrpení. Má soucit. Má něhu. Má lásku. Dokáže být nevěstou Beránka...

Nebezpečí mnohých citlivých duší spočívá v tom, že jsou přecitlivělé a jejich víra stojí příliš na emocích.

„Citlivci“, kteří by PŘEDEVŠÍM chtěli „prožívat, pociťovat“... A když nejsou emocionální vzlety, tak se hrouť, mají „krizi víry“... Na čem to pak stojí??

Víra není mnohdy prohloubena rozumově. Dychtí po senzaci, zajímá je většinou jen to, co vede k citovým vznětům. Jejich víra není usměrněna. Co je nerozpozná, vynechávají.

Podivuhodné projevy „citlivců“: mnozí jsou ověšeni medailkami, řetízky, křížky – nestačí jeden... Vypadají spíše jako „náboženští fetišisté“ než věřící. Střídají modlitby, přeskakují z jedné na druhou, jako motýlové z květu na květ – podle toho, co JIM zrovna která „dává“. Ve středu pozornosti není Bůh a Jeho vůle – ale jejich „city“, tedy oni sami. Jakmile přijde vyprahlost – mají v sobě naprostý zmatek. Trpí, hrouť se, cítí se Bohem trestáni atd...

K nim patří skupina „lovci odpustků“. (Katechismus: „Po odpuštění hříchů lze získat ještě odpuštění časných trestů.“ Příklad: Když někomu rozbijeme okno, stanou se dvě věci: narušíme vztah se sousedem = „hřích“ – a k tomu je ještě škoda na majetku = „časný trest“. Jestli chceme dát všechno do pořádku, musíme to udělat ve dvou rovinách: umířit se se sousedem omluvou = „zpověď, vyznání viny“ a zaplacením okna = „časné tresty“, náhrada škody. „Zaplacení“ škody Církev dává z nekonečných Kristových zásluh. Tuto moc má od Něho: „Cokoli rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi“ (Mt 18:18).

Nejde tedy o snižování moci odpustků, ale o ZPŮSOBY jejich získání. „Lovci odpustků“ nevynechají nic, co je spojeno s nějakým Božím příslibem. Úmysl je dobrý, provedení špatné. Dělají mnoho pobožností – ale pořádně neprohloubí ani jednu! Jiný druh motýlů...

„Citlivci“ jsou často pohoršením lidí, kteří hledají Boha. Pohled na vyšinuté lidi je odrazuje. Nechtějí skončit podobně...

Bůh dává mnoho podnětů, milostí, pestrých pobožností – proč asi? Protože jsme odlišní. Máme si vybrat! Aby to bylo přiměřené, prohloubit jednu věc pořádně, ponechat si pobožnost na určitý čas, etapu života atd...

VÍRA ZVYKOVÁ

Konvertité – čerstvě obrácení mají výhodu v tom, že pro ně je všechno nové a živé. Nevýhoda je, že nemají zapuštěné kořeny, to se teprve začíná dít.

Výhoda lidí, kteří chodili do kostela od malička, je v tom, že „všechno znají“, protože to slyšeli už tisíckrát... Nevýhoda je, že mohou zvlažnět. Už to není tak nové, zajímavé...

To je nebezpečí i pro řeholníky, řeholnice, kněze – že mohou z živé víry přejít ve stereotyp. Úkony se stanou mechanické. V klášteře to jede jak na běžícím pásu... Je mnoho práce, péče o lidi, mnoho recitovaných až odříkaných modliteb, činnost, činnost – a na Boha zbyde okrajový, zbytkový čas. Nebezpečí, že se vytratí OSOBNÍ vztah s Bohem, že se denně nenaslouchá Jeho hlasu, že se duše už zamilovaně neptá: „Co Ty, Lásko, dnes ode mne chceš? Co můžu udělat? Co mi dovolíš, abych udělal/-la?...“ Protože se přece „už moc dobře ví, co Bůh chce“. „Vždycky jsme to tak dělali – budeme to tak dělat až do smrti...“ z řeholního řádu se pak může snadno stát „řád kamenný“ a stejně tak studený...

Odpověď je na to jediná: denně hledat a nacházet Boží vůli, lásku, denně oživovat vztah. Podobně jako v manželství. Žít ze vztahu „Duch a nevěsta“, „Ženich a nevěsta“...

POSLUŠNOST Z LÁSKY

„Vím, Komu jsem uvěřil!“ (2Tim 1:12).

Dokud člověk „neposlouchá Boha z lásky“ – tak je náboženství jenom TEORIE.

Potom nevím, Koho mám před sebou, nepoznal jsem Ho a pořádně Mu ani neuvěřil...

Je to podobné, jako když muž říká o své ženě: „Miluji ji!“ – ale přitom nerespektuje její přání, nebere jí vážně, dělá, co ženu bolí... K lásce přece patří úcta a respekt.

„Nedostatek lásky nedůvěra k Bohu“

Co to znamená u věřícího „nedostatek lásky a nedůvěra“? Není to, že by neměl rád Boha, nevěřil v Kristovu moc a sílu. Není to, že by nevěřil v Boží slitovnost atd...

Ale že duše nedokáže určitou KAPITOLU, PROBLÉM svého života zařadit, přijmout jako SOUČÁST Božího plánu – kterou má Bůh s ní. Nedůvěra k tomu, že Bůh má s tímto mým UTRPENÍM nebo určitým DOPUŠTĚNÍM plán.

A že ten plán JE SVATÝ. Co to znamená „svatý plán s utrpením“?? Že někdy v mém životě by nedošlo ke změně, k proměně srdce bez toho „dopuštění“.

Neděkujeme Bohu za nemoc maminky, dítěte, selhání muže... ale děkujeme za to, co z Boží milosti SKRZE TO VZEŠLO. Že se v srdci zrodil soucit, něha k druhému, touha po Bohu, Nebi, lásce atd. Také víra, že OBĚTOVANÉ UTRPENÍ má hodnotu, je výkupným, má cíl: v mém životě, v rodině, ve světě, v Očistci... Že by bez něho kolikrát nevzešlo něco velkého. A když potom vidíme to OVOCE, dokážeme zpětně i poděkovat.

Ale žít s tím, že je to „marnost, nad marnost“, bez hodnoty, bez cíle... je strašné.

SVÉVOLE A NEPOSLUŠNOST

Dokud se nenaučím poslouchat Boha z lásky – a budu mít víru jenom rozumářskou nebo precitlivělou nebo jenom zvykovou – **tak když potom dojde na lámání chleba, selžu.**

V TU CHVÍLI selžu. Ne vždycky, ale v tu chvíli, kdy je třeba být pevný. Ve chvílích, kdy o nic nejde, kdy je dobře atd., budu „pevný jako skála“ – v teoriích, poučkách. Poradím, co by se mělo... ale když u mě dojde ke zkoušce, padnu.

Příčiny mnohých selhání

Proč dochází k selhání – když přitom „moc dobře vím, co mám dělat“?

Protože v TU CHVÍLI je mi přednější moje SVÉVOLE. Protože v tu chvíli jsem NEPOSLUŠNÝ Bohu, Jeho zákonu, Jeho vůli... Rozhodnutí v srdci: „Udělám to, i kdybych na to měl doplatit!... Nebo i kdyby na to měli doplatit druzí!“

Nejsem neposlušný pořád, ale V TU rozhodující chvíli. V rozhodující čas se Boha neptám – prožívám své utrpení, napětí, problém – ale s Bohem nemám žádný kontakt, zapomněl jsem na Něho. Nebo ani nechci, aby „tady byl“. Bůh má zůstat „za dveřmi“! ***V tu chvíli jsem JÁ normou, zákonem, soudcem, vůdcem, idolem...*** Má vůle, mé chtění – má PŘEDNOST před Bohem, proto padnu.

Co to naproti tomu znamená „poslušnost z lásky“?

V okamžik pokušení, zkoušky, trápení... - procházím stejnou výhni, ale nevyřadím z toho Boha. Něco se děje – ale „V TU CHVÍLI JE MI PŘEDNĚJŠÍ, co chceš Ty, Bože – než co chci já. Protože tě teď beru vážně. Protože Tě mám v úctě. Protože Ti věřím, miluji a respektuji. Protože Tě teď neurazím, nezesměšním a nezraním.“

Je to všechno o DŮVĚŘE. Že mne Bůh nikdy nezklame. Že mi pomůže najít řešení... Že za bojem přijde odměna a pokoj, lepší časy, Boží požehnání...

POSLUŠNOST Z LÁSKY I VE VZTAHU K SOBĚ

Poslušnost lásky platí také ve vztahu k sobě! Kolik lidí je na světě, i mezi křesťany – kteří se nemají rádi, odsuzují sami sebe, nesnáší se...

Cesta k pokoji: duši je přednější to, co o ní tvrdí Bůh – než to, co tvrdí ona sama o sobě.

Duše ví, jak snadno sama sebe odsoudí. Jak snadno sebou pohrdá. Jak se nepřijímá v určitých oblastech – a v jiných je schopna zase být nadřazenou, povýšenou atd. Prostě už ví, jak je schopna klamat sama sebe – proto dá přednost Bohu, který je Pravda sama a odpočine si i od sebe v Jeho náručí.

Když Bůh řekne: „Jsi má milovaná dcera/syn – takové ceny, že jsem za její záchranu dal svého jediného Syna!“ – kdo jsem potom já, abych tvrdil opak? „Že jsem bezcenný, že mi Bůh nemůže odpustit, mít mne rád...“

Duše si odpočine a nalezne klid, až dá PŘEDNOST Božím soudům a výnosům – před soudy a výnosy svými.

Dokud mi budou přednější moje soudy o sobě před Božími soudy o mně – nebudu mít pokoj. I tady je třeba se naučit brát Boha vážně, pokud jde o mě. On je Soudce – ne já.

Nakolik přijmu Boží soudy o sobě – natolik budu mít pokoj.

Nakolik přijmu pohled Boha Otce na sebe za vlastní – natolik se budu mít rád.

OBĚŤ Z LÁSKY

Láska soucitná – duše je už tak silná, že dokáže utrpení obětovat a spojit s Utrpením Pána. Křivdy, pronásledování, bolesti, ztráty zdraví... Obětovat za ty, které duše miluje nebo které miluje Pán.

Nezoufá, nestěžuje si, věří. Věř, že OBĚŤ má nesmírnou cenu. Je výkupným za hříšníky, za padlé, za duše v Očistci. Dokáže svou bolest sjednotit s bolestí Pána. Zná cenu a hodnotu OBĚTOVANÉHO UTRPENÍ. Ví, že Pán ho VYSOCE HODNOTÍ, přijímá, používá k výkupnému... Ve světě skrze ně ruší spravedlnost a nastoluje hříšníkům milosrdenství – a duše má lví podíl. Věř i ve svou cenu!

Duše nalezla svou hodnotu v Pánových očích. A hodnotu obětovaného utrpení v Jeho probodených dlaních.

SOUCIT Z LÁSKY

Duše dokáže dokonce milovat PROTIVNÍKA. Nezmítá se soudy, posuzováním, odsuzováním, rozčilováním...

Je jí OPRAVDU LÍTO člověka, který je vedle. Dělá zlo, je v bludu, ve lži. Který podlehl tomuto světu nebo samému ďáblu. Který je v ohrožení.

Dávno pochopila, že jsme DĚTI JEDNOHO OTCE, že Kristus prolil svou Krev za všechny. Druhého vidí jako „ohrožené dítě“...

Chápe, že kdyby byla na místě druhého – že by byla možná sama JEŠTĚ HORŠÍ, než je on. Chápe, že kdyby druhý dostal tolik MILOSTÍ, co dostala ona od Boha – možná by byl LEPŠÍ než ona.

Proto se dobrovolně zříká odsuzování – soudy nechá na Bohu. Bere vážně, že je SOUDCE SVĚTA. Neobléká svévolně soudní talár prokurátora, místo Něho. Nevyhání ze soudního stolce Boha a nezasedá místo Něho... Spíše si ochotně oblékne talár ADVOKÁTA a přimlouvá se za hříšníky. Platí za ně VÝKUPNÉ svou obětí, modlitbou, almužnou a postem. Dobrovolně a z lásky.

Protože má před sebou veliký Vzor...

*„On nezhřešil a nikdo od Něho neslyšel nic neupřímného.
Když Mu spílali – On jim to spíláním neoplácel,
když trpěl – nevyhrožoval,
ale ponechal to vše Tomu, který soudí spravedlivě.*

*On sám na svém Těle vynesl naše hříchy na dřevo Kříže,
abychom byli mrtví hříchům
a žili spravedlivě.
Jeho Ranami – jsme uzdraveni.“*